

УДК 81'37

UDC 81'37

АД'ЕКТЫЎНАЯ МЕТАНІМІЯ Ў СУЧАСНЫМ БЕЛАРУСКІМ ДЫСКУРСЕ

ADJECTIVAL METONYMY IN MODERN BELARUSIAN DISCOURSE

А. С. Васілеўская,

кандыдат філалагічных навук, дацэнт
Беларускага дзяржаўнага педагагічнага
ўніверсітэта імя Максіма Танка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5774-5236>

E. Vasilevskaya,

Candidate of Philology, docent
Belarusian State Pedagogical University
named after Maxim Tank
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5774-5236>

Паступіў у рэдакцыю 26.12.2024.

Received on 26.12.2024.

Артыкул прысвечаны аналізу ўжывання ад'ектыўнай метаніміі ў беларускім мастацкім і публіцыстычным дыскурсе XXI ст. Аўтар разглядае спецыфіку семантычнай структуры прыметніка, розныя падыходы да класіфікацыі метаніміі прыметнікаў, вылучае цяжкасці, з якімі сутыкаецца даследчык ад'ектыўнай метаніміі. У артыкуле ўпершыню праводзіцца аналіз метанімічных пераносаў прыметнікаў у беларускім дыскурсе. Аўтар выяўляе асноўныя тыпы метаніміі прыметнікаў (метанімія сумежных прыкмет, семантычны зрух, сітуацыйная метанімія), у межах якіх вылучае рэгулярныя і дыскурсіўныя метанімічныя мадэлі.
Ключавыя словы: ад'ектыўная метанімія, метанімічная мадэль, якасныя прыметнікі, адносныя прыметнікі.

The article is devoted to the analysis of the use of adjectival metonymy in the Belarusian artistic and journalistic discourse of the 21st century. The author examines the specificity of the semantic structure of the adjective, different approaches to the classification of metonymy of adjectives, highlights the difficulties faced by the researcher of adjectival metonymy. The article analyzes the metonymic transfer of adjectives in the Belarusian discourse for the first time. The author reveals the main types of metonymy of adjectives (metonymy of adjacent features, semantic shift, situational metonymy), within which he distinguishes regular and discursive metonymic models.

Keywords: adjectival metonymy, metonymic model, qualitative adjectives, relative adjectives.

Праблема даследавання метаніміі прыметнікаў, як і ўвогуле праблема даследавання семантыкі прыметнікаў, з'яўляецца дастаткова складанай у лінгвістыцы. Звязана гэта ў першую чаргу з асаблівасцямі прыметніка як часціны мовы.

Вучоныя адзначаюць, што семантыка прыметнікаў носіць адносны характар, паколькі ў яе аснове ляжыць уяўленне пра прымету, што імплікуе пэўны прадмет, якому ўласціва дадзеная прымета [1, с. 53]. Таму лексічнае значэнне прыметніка рэалізуецца ў мінімальнах словазлучэннях *прыметнік + назоўнік*, што дае магчымасць вылучаць семантычную несамастойнасць як галоўную якасць прыметніка [2, с. 7]. З другога боку, гэтая асаблівасць абумоўлівае семантычную мабільнасць прыметнікаў: «Пераходзячы ад абазначэння ядзернай прыметы денатата да абазначэння прымет, звязаных з ядзернай усё больш ускосным чынам, прыметнік лёгка набывае вытворныя, другасныя значэнні...» [2, с. 5]. Таму прыметнікі актыўна ўключаюцца ў працэсы семантычнай дэрывацыі, аднак механізмы набывання імі метафарычнага або метанімічнага значэння маюць свае асаблівасці.

М. В. Нікіцін адзначае, што «ў аснове метанімічнага вар'іравання прэдыкатыўных слоў ляжаць імплікацыйныя залежнасці прыкмет, такія, што наяўнасць прыкметы Р1 у рэчы Д1 прымушае з неабходнасцю або верагоднасцю, звычайна дастаткова вялікай, меркаваць наяўнасць прыкметы Р2 у той жа рэчы Д1 або ў іншай рэчы Д2, звязанай з рэччу Д1 некаторымі адносінамі» [3, с. 241].

Пытанне пра ад'ектыўную метанімію не так часта ўзнімалася ў навуковай літаратуры. Прычынай гэтага стала ўяўленне пра тое, што прэдыкатыўным словам (дзеясловам і прыметнікам) метанімія не ўласціва [4, с. 100; 5, с. 9]. Аднак значная колькасць манаграфічных даследаванняў, праведзеных на матэрыяле розных моў [4–6], у якіх аналізуюцца тыпы і мадэлі ад'ектыўнай метаніміі, абвяргаюць гэта сцверджанне. У беларускай лінгвістыцы пытанні метаніміі прыметнікаў практычна не разглядаліся. У дысертацыйным даследаванні К. С. Астапкінай [7], прысвечаным заканамернасцям семантычнай дэрывацыі прыметнікаў, дзе аналізуюцца метафарычныя і метанімічныя пераносы прыметнікаў тактыльнага ўспрыняцця, тыпаў і механізмаў метанімічных пераносаў спецыяльна не разглядаюцца.

Пры аналізе мадэляў метанімічных пераносаў усе даследчыкі ад'ектыўнай метаніміі зыходзяць з палажэння, што «магчымасці метанімічных прыметнікаў вызначаюцца асаблівасцямі назоўніка» і ад'ектыўная метанімія з'яўляецца пераносам «на падставе сумежнасці паміж носбітамі ўласцівасцей» [8, с. 122].

Таму механізм стварэння ад'ектыўнай метаніміі абавязкова павінен улічваць значэнне назоўніка, з якім спалучаецца прыметнік. Вучоныя адзначаюць, што прыметнік мае актантную структуру значэння – семантыка-сінтаксічную канструкцыю, якая ўключае як прэдыкат, так і яго распаўсюджвальнікі [9, с. 16]. У спалучэнні з назоўнікам якасныя прыметнікі ўтвараюць структуру актант-прэдыкат, адносныя – актант-прэдыкат-актант [2, с. 65].

Якасныя і адносныя прыметнікі маюць свае механізмы трапеізацыі (метафарызацыі і метанімізацыі) [3, с. 245]. Таму пытанні ад'ектыўнай метаніміі для двух разрадаў прыметнікаў вырашаюцца па-рознаму. Некаторыя даследчыкі адзначаюць, што рэгулярная мнагазначнасць прыметнікаў, у першую чаргу метанімія, уласціва пераважна адносным прыметнікам [10, с. 211; 11, с. 61]. З гэтым сцвярджэннем не згодны А. Бірых, які ў сваім манаграфічным даследаванні падкрэслівае, што «якасныя прыметнікі складаюць асноўную частку прыкметавых слоў з метанімічным значэннем» [4, с. 103].

Дыскусійным застаецца пытанне пра тыпы ад'ектыўнай метаніміі. У сучасных даследаваннях вылучаюцца два падыходы да тыпалогіі метаніміі прыметнікаў. Першы з іх улічвае спалучальнасць прыметніка з назойнікам. На аснове гэтага падыходу А. Бірых адрознівае метанімію, заснаваную на сумежнасці назойнікаў – носьбітаў прыкметы (метанімічны зрух), метанімію сумежных прыкмет, сітуацыйную і адлюстраваную метанімію (для адносных прыметнікаў) [4, с. 103]. М. У. Сандакова вылучае тыпы метаніміі прыметнікаў у залежнасці ад іх разрада: па меркаванні даследчыцы, для якасных прыметнікаў характэрна семантычная і семантыка-сінтаксічная метанімія, для адносных – актантная і адлюстраваная [5, с. 11]. А. М. Яромін і А. А. Нікіціна апісваюць актантную, неактантную і адлюстраваную метанімію прыметнікаў [9, с. 6]. Гэтыя падыходы пераклікаюцца паміж сабой і фактычна называюць рознымі тэрмінамі вельмі падобныя з'явы.

Для метаніміі сумежных прымет (семантычнай, неактантнай) характэрны перанос імені адной прыкметы на іншую на падставе сумежнасці прыкмет [4, с. 102; 5, с. 11]. Такі від метаніміі, як адзначаюць даследчыкі, уласцівы толькі якасным прыметнікам і не вельмі распаўсюджаны ў маўленні: у якасці прыкладу даследчыкі, як правіла, прыводзяць значэнне прыметніка **зялёны** ў значэнні 'недаспелы, няспелы'. А. Бірых, аналізуючы метанімію якасных прыметнікаў, прыводзіць адзінкавыя прыклады метаніміі сумежных прыкмет [4].

Метанімічны зрух (семантыка-сінтаксічная, актантная метанімія) заснаваны на сумежнасці прадметаў або з'яў як носьбітаў пэўнай прыкметы [4, с. 102; 5, с. 11]. Такі від метаніміі найбольш пашыраны ў маўленні і ўласцівы як якасным, так і адносным прыметнікам.

Сітуацыйная (па тэрміналогіі М. У. Сандакавай, актантная) метанімія, уласцівая толькі адносным прыметнікам, якія ў словазлучэннях называюць сітуацыйна абумоўленую прымету, мае цэлы шэраг асаблівасцей: яна не можа быць трансфармавана ў словазлучэнне з назойнікам ва ўскосных склонах, а яе змест перадаецца толькі апісальным зваротам, прычым у апісанні заўсёды ёсць кампанент, які абазначае дэнатат, сумежны з дэнататам матывуючай асновы [4, с. 131].

Толькі адносным прыметнікам уласціва адлюстраваная метанімія, якая заключаецца ў наследаванні прыметнікам значэння матывуючага слова [4, с. 131; 5, с. 31]: **вішнёвы сад** і **вішнёвае варэнне**.

Іншы падыход для апісання метаніміі якасных прыметнікаў выкарыстаны ў даследаванні А. Х. Мерзляковай, якая вылучае метанімічныя тыпы на аснове імпліцытных сувязей, уласцівых прыкмеце і яе носьбіту: каўзальны, канверсіўны тыпы, другасная метанімія і сінекдаха [6].

У сваёй працы для выяўлення тыпаў метаніміі мы будзем абапірацца на класіфікацыю А. Бірых, а пры апісанні мадэляў метанімічных пераносаў выкарыстаем падыход, прапанаваны А. Х. Мерзляковай.

Намі прааналізавана каля 50 прыметнікаў, метанімічнае значэнне якіх не зафіксавана ў лексікаграфічных працах. 53 % складаюць якасныя прыметнікі, 47 % – адносныя, што не дае магчымасці даць адназначны адказ на пытанне, які разрад прыметнікаў найчасцей метанімізуецца ў кантэксце.

Сярод якасных прыметнікаў найчасцей набываюць метанімічнай значэнне прыметнікі, што абазначаюць апісваюць фізічныя асаблівасці чалавека, яго інтэлектуальныя ўласцівасці, рысы характару, эмацыянальны стан.

Да выпадкаў метаніміі сумежных прымет мы аднеслі ўжыванне толькі аднаго прыметніка: *Нездарма вопытныя літаратурныя зубры раяць пісаць твор, адаліўшыся ад сваіх герояў, як кажуць, трэба пісаць не **дрыжачымі** рукамі, а з **халоднай** галавой* (В. Гігевіч). Прыметнік **дрыжачы** ўжываецца ў беларускай мове са значэннем 'які ўздрыгвае, дрыжыць'. Як правіла дрыжачыя рукі адлюстроўваюць стан трывогі і нервовасці. Метанімічны перанос адбываецца па мадэлі **прыкмета** → **прыкмета**, калі імя адной прыкметы становіцца іменем іншай, сумежнай з ім. У выніку ў прыметніку актуалізуецца значэнне 'які выражае нервовасць, трывогу'.

Метанімічны зрух якасных прыметнікаў адбываецца як па рэгулярных, так і нерэгулярных мадэлях.

Для прыметнікаў, якія характарызуюць унутраны стан чалавека, рэгулярнай з'яўляецца мадэль **прыкмета, якая характарызуе чалавека** → **знешняе праяўленне прыкметы**, якая ўзнікае на аснове індэкатыўных адносін. Менавіта па гэтай мадэлі ўзнікае метанімічнае значэнне прыметнікаў **заліхвацкі** 'удалы, хвацкі': *Цудоўную пяцёрку складалі апантаныя рамантыкі, неўтаймоўныя актывісты, сяляне ад сівых радаводных каранёў да юнацкіх, **заліхвацкіх** чупрын* (У. Ліпскі); **зацкаваны** перан. 'змучаны праследаваннямі, нападкамі, паклёпамі і пад.': *І такая надзея на цуд свяцілася ў яе **зацкаваным** позірку* (Г. Аўласенка). Адзначым, што метанімічнае значэнне слова **зацкаваны** развілася на аснове не прамога, а пераноснага значэння.

На партытыўных адносінах, у якіх адбываецца перанос з часткі на цэлае, заснавана метанімічнае значэнне прыметнікаў **касавакі** 'з касымі вачамі; які мае касавокасць': ...іхнія **касавокія галовы** аздабляюць віленскія сметнікі (Л. Дранько-Майсюк), і **сонечны перан.** 'радасны, светлы, шчаслівы': У хаце з'явілася Анжэла, шчаслівая, **сонечная**, паставіла на стол гарлачык з малаком (Л. Адамовіч); **Выклікаючы далёкі вобраз сонечнай** дзяўчынкі, «адшукала» ў куточках памяці сябе, маленькую і разгубленую (Л. Адамовіч).

Дастаткова частотнай у творах беларускіх пісьменнікаў з'яўляецца метанімія, створаная па мадэлі **прыкмета, якая характарызуе чалавека** → **прыкмета, якая выяўляецца ў аб'екце**. Па меркаванні А. Х. Мерзляковай, адзначаная мадэль узнікае на аснове індывідуальных адносін і з'яўляецца апасродкаванай. Якасці чалавека ў гэтым пераносяцца на аб'екты, з якімі кантактуе чалавек і якія становяцца выразнікамі яго ўнутранага стану: *Стары, даўно **аслеплы** цыферблат* (К. Камейша); *Першымі крокамі мацаў **Гэткі хісткі, падступны, гэткі няпэўны** дол* (В. Блажэвіч); *Пасля дзяўчынак застаецца **непрыкметная сарамлівая** ружовая плямка, пасля жанчын – бардовыя ці колеру морквы **упэўненыя** адценні* (В. Ропат); ***Цынічных** аўто бравада* (У. Плавінскі); *Памятаў толькі, як сам крычаў па-нямецку: «Хэндэ хох!», як дрыжаў у руках **звар'яцелы аўтамат*** (А. Жураўлёў). *Вось яшчэ адно **слізкае** імя – нейкі капітан Вісеў...* (Л. Дранько-Майсюк). Тлумачэнне значэння такіх прыметнікаў патрабуе разгортвання сітуацыі: **аслеплы цыферблат** 'на якім нічога нельга ўбачыць', **падступны** і **няпэўны** дол 'па якім ідуць няўпэўненымі і падступнымі крокамі', **сарамлівая плямка** і **упэўненыя адценні**, якія апісваюць плямку ад памады на кубках, набываюць значэнне 'якія выяўляюць сарамлівасць (упэўненасць), **цынічныя аўто** 'за рулём якіх сядзяць цынічныя людзі', **звар'яцелы аўтамат** 'які знаходзіцца ў руках звар'яцелага чалавека'. Метанімічнае значэнне прыметніка **слізкае імя** ўзнікае на аснове метафары 'выкрутлівы, хітры (пра чалавека)', прыметнік набывае значэнне 'які належыць такому чалавеку'.

Нярэдка прыметнікі, якія абазначаюць стан чалавека, у межах адзначанай мадэлі пераносяцца на прасторавыя паняцці: *ты ідзеш па **стомленых** вуліцах* (М. Бадзей), або на абстрактныя паняцці: *Чую **стамлёную** цішу* (М. Плавінскі).

На сувязі ўключэння заснавана метанімізацыя прыметнікаў **крыклівы** 'які многа крычыць, любіць крычаць, гучна гаварыць' і **чарнавокі**: ...цяпер у Ваі быў бы муж, дзеці, якія сваім **крыклівым** цяплом кожны вечар сагравалі б яе (В. Гігевіч); ***Чарнавокіх** спакус віхор Затрымаў душу ў палоне* (В. Марцін душ Рэйш). Такі від метаніміі, па меркаванні А. Х. Мерзляковай, не адлюстроўвае рэальныя сувязі паміж прыкметамі і заснаваны на мадэлі **які валодае прыметай** → **які ўключае прымету ці стан** [6, с. 101].

Значна радзей у метанімічныя адносіны ўключаюцца якасныя прыметнікі, што абазначаюць

якасці жывых істот: **Драпежныя** шэрыя цені, якія нібыта скакалі на месцы, пакрысе змыкаліся вакол яго... (В. Багун); *На плоскай, бы стол, саване, дзе рыкаў і мычэў буйвал, абложаны **кіпцюрастым** прайдам, дзе паветра поўнілася токам і зла, нянавісці, адчаю, цяпер ціха, – быццам нічога не было* (В. Гігевіч). Метанімія ўзнікае на аснове родава-відавых адносін: замест слова **звер** – ужываюцца назоўнікі **цень** 'невывразны ў цемры абрысы постаці, фігуры каго-н.' і **прайд** 'сямейная стая ільвоў'.

Намі выяўлены адзінкавыя выпадкі набыцця метанімічнага значэння прыметнікамі, якія абазначаюць асязальныя прыкметы: *перацярпець тую **вогкую** цемрадзь і стыласць бязважкай адлігі* (В. Аксак). Метанімічнае значэнне прыметніка **вогкі** 'вільготны' ўзнікае ў межах мадэлі **прыкмета** → **прымета, якая характарызуе час**. Слова **цемрадзь** у прыведзеным кантэксце ўскосна ўказвае на час.

Таксама адзінкавымі прыкладамі прадстаўлены прыметнікі, якія звязаны з сацыяльнымі з'явамі і паняццямі. Метанімічнае значэнне прыметніка **неперспектывны** ўзнікае на аснове мадэлі **уласцівасць дзеяння** → **уласцівасць суб'екта**: *шэрыя, скасабочаныя хацінкі «**неперспектывных**» вёсак* (М. Нікіцін), *а некаторыя зніклі ўжо ў мірны час, як **неперспектывныя** – жыхары перасяляліся ў больш буйныя* (М. Нікіцін).

Адносныя прыметнікі набываюць метанімічнае значэнне, калі «прадмет, названы яго матывуючай асновай, і прадмет, названы вызначаемым назоўнікам, маюць паміж сабой якія-небудзь сувязі ў свеце або ўяўленні гаворачай асобы» [5, с. 28]. Як правіла, тлумачэнне метанімічнага значэння адносных прыметнікаў патрабуе разгорнутага кантэксту.

Напрыклад, прыметнік **мазольны** 'пакрыты мазалямі; з мазалямі' традыцыйна спалучаецца з назоўнікам **рукі**. У спалучэнні з назоўнікамі-назвамі чалавека прыметнік набывае значэнне 'які мае мазольныя рукі': *Але гэты **мазольны** працаўнік меў галоўнае – чалавечы гонар* (У. Ліпскі); *...прадукты, здабытыя ў тым ліку і яго **мазольнымі** дастоеўцамі* (У. Ліпскі).

Метанімічнае значэнне прыметніка **бескватэрны** 'які не мае кватэры' ўзнікае на аснове пераносу **прымета, якая характарызуе чалавека** → **час, праведзены ў гэтым стане**: *Непрыемныя акалічнасці свайго **бескватэрнага** жыцця ад яе даводзілася хаваць* (Г. Каржанеўская).

У метанімічныя працэсы ўключаюцца розныя групы адносных прыметнікаў.

Прыметнікі, звязаныя са з'явамі прыроды, набываюць метанімічнае значэнне ў выніку метанімічнага зруху: *Засыналі на лежышчах мулкіх У чаканні **світальных** надзей* (Н. Гальпяровіч); *Ліхтар задраў галаву, каб убачыць, хто гэта сказаў, але нікога сярод нізкай **хмарнай** каламуці не ўгледзела ягонае жоўтае вока* (М. Захаранка). На аснове сумежнасці носьбітаў прыметы лексема **світальны** набывае значэнне 'якія прыходзяць на святанні', **хмарны** – 'створаны хмарами'.

Да сітуацыйнай метаніміі мы аднеслі змяненне значэнняў прыметнікаў **чарназёмны** і **чаромхавы**: *Бадзёры водар літоеіго і чарназёмны пах раллі* (В. Марцін душ Рэйш); *Цвітуць сады, пахнуць гронкі бэзу, але пачаліся, як звычайна, чаромхавыя халады* (У. Гніламёдаў). Значэнне прыметніка **чарназёмны** можна растлумачыць праз словазлучэнне *пах чарназёму, чаромхавы* – праз сказ *халады, якія бываюць у час цвіцення чаромхі*.

Прыметнік **слёзны** 'які мае адносіны да выдзялення слёз' набывае метанімічнае значэнне на аснове каўзальных адносін: *Кармі сям'ю за тую слёзную капейчыны, што прыносіш* (А. Казлоў). У кантэксце прыметнік набывае значэнне 'які выклікае слёзы'.

Сітуацыйная метанімія адзначана намі і ў выпадку, калі ў працэс семантычнай дэрывацыі ўключаюцца прыметнікі, звязаныя з прадметамі побыту: *Ад смяротна-безнадзейнага драцянога шоргату слуп усёй душой жадаў бы засохнуць, але ён і так быў сухі* (М. Захаранка); *Яна, прыходзячы, заўжды любавалася гэтай сурэзткай, прыглядалася да ўзору, кранала кужэльную бель палатна* (Г. Каржанеўская). Метанімічнае значэнне пры-

метнікаў **драцяны** і **кужэльны** ўзніклі на аснове атрыбутыўных адносін.

Прыметнік **канікулярны** набывае метанімічнае значэнне пад уплывам метанімічнага назоўніка **школа**; *Ажыла, абудзілася канікулярная школа* (У. Ліпскі).

Такім чынам, ад'ектыўная метанімія дастаткова шырока прадстаўлена ў сучасным беларускім дыскурсе. Мы выявілі і апісалі тры асноўныя тыпы метанімічных трансфармацый, уласцівых прыметнікам: метанімія сумежных прыкмет, семантычны зрух, сітуацыйная метанімія. Метанімія сумежных прыкмет уласціва толькі якасным прыметнікам, сітуацыйная – толькі адносным. На аснове семантычнага зруху метанімічнае значэнне могуць набываць прыметнікі абодвух разрадаў. Прыметнікі набываюць метанімічнае значэнне як на аснове традыцыйных, рэгулярных метанімічных мадэлей, так і спецыфічных, якія з'яўляюцца толькі ў пэўным кантэксце. Такія мадэлі ў навуковай літаратуры называюцца дыскурсіўнай метаніміяй.

Праз ужыванне ад'ектыўнай метаніміі ў мастацкіх і публіцыстычных тэкстах апісваецца пераважна ўнутраны стан чалавека, асаблівасці яго паводзін. Значна радзей метанімія выкарыстоўваецца для апісання з'яў наваколля.

ЛІТАРАТУРА

1. Уфимцева, А. А. Лексическая номинация (первичная нейтральная) / А. А. Уфимцева // Языковая номинация (виды номинация). – М. : Наука, 1977. – С. 5–85.
2. Вольф, Е. М. Грамматика и семантика прилагательного на материале иберо-романских языков / Е. М. Вольф. – М. : Наука, 1978. – 200 с.
3. Никитин, М. В. Курс лингвистической семантики / М. В. Никитин. – СПб : Науч. центр проблем диалога, 1997. – 760 с.
4. Бирих, А. Метонимия в современном русском языке (Семантический и грамматический аспекты) / А. Бирих. – München : Verlag Otto Sagner, 1995. – 195 с.
5. Сандакова, М. В. Метонимия прилагательного в русском языке : автореф. дис... д-ра филол. наук : 10.02.01. – рус. яз. / Сандакова Марина Всеволодовна ; Моск. пед. гос. ун-т. – М., 2004. – 36 с.
6. Мерзлякова, А. Х. Типы семантического варьирования прилагательных поля «Восприятие» (на материале английского, русского и французского языков) / А. Х. Мерзлякова. – Изд. 2-е. – М. : ЛИБРОКОМ, 2012. – 352 с.
7. Астапкина, Е. С. Закономерности семантической деривации прилагательных осязательного восприятия (на материале русского, белорусского, английского и немецкого языков) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 – теория языка / Астапкина Екатерина Сергеевна ; Белорус. гос. ун-т. – Минск, 2012. – 171 с.
8. Сандакова, М. В. Способы семантической деривации и типы соотношений между значениями в семантической структуре прилагательных / М. В. Сандакова // Научный диалог. – 2019. – № 2. – С. 117–131.
9. Еремин, А. Н. Адъективная метонимия в современном русском языке. Теоретические основания и модели реализации : уч. пособие / А. Н. Еремин, О. О. Петрова. – М. : ФЛИНТА, 2019. – 98 с.
10. Апресян, Ю. Д. Избранные труды / Ю. Д. Апресян. – М. : Школа «Языки русской культуры. Восточная литература», 1995. – Т. 1. Лексическая семантика. – 472 с.
11. Новиков, А. Л. Таксономия метонимии в русском языке. Имена прилагательные. Глаголы / А. Л. Новиков // Вестник РУДН. Сер. Лингвистика. – 2003. – № 4. – С. 61–66.

REFERENCES

1. Ufimceva, A. A. Leksicheskaya nominaciya (pervichnaya neitral'naya) / A. A. Ufimceva // Yazykovaya nominaciya (vidy nominaciya). – M. : Nauka, 1977. – S. 5–85.
2. Vol'f, E. M. Grammatika i semantika prilagatel'nogo na materiale ibero-romanskih yazykov / E. M. Vol'f. – M. : Nauka, 1978. – 200 s.
3. Nikitin, M. V. Kurs lingvisticheskoy semantiki / M. V. Nikitin. – SPb : Nauch. centr problem dialoga, 1997. – 760 s.
4. Birih, A. Metonimiya v sovremennom russkom yazyke (Semanticheskij i grammaticheskij aspekty) / A. Birih. – München : Verlag Otto Sagner, 1995. – 195 s.
5. Sandakova, M. V. Metonimiya prilagatel'nogo v russkom yazyke : avtoref. dis... d-ra filol. nauk : 10.02.01. – rus. yaz. / Sandakova Marina Vsevolodovna ; Mosk. ped. gos. un-t. – M., 2004. – 36 s.
6. Merzlyakova, A. H. Tipy semanticheskogo var'irovaniya prilagatel'nyh polya «Vospriyatie» (na materiale anglijskogo, russkogo i francuzskogo yazykov) / A. H. Merzlyakova. – Izd. 2-e. – M. : LIBROKOM, 2012. – 352 s.
7. Astapkina, E. S. Zakonomernosti semanticheskoy derivacii prilagatel'nyh osyazatel'nogo vospriyatiya (na materiale russkogo, belorusskogo, anglijskogo i nemeckogo yazykov) : dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.19 – teoriya yazyka / Astapkina Ekaterina Sergeevna ; Belarus. gos. un-t. – Minsk, 2012. – 171 s.
8. Sandakova, M. V. Sposoby semanticheskoy derivacii i tipy sootnoshenij mezhdu znacheniyami v semanticheskoy strukture prilagatel'nyh / M. V. Sandakova // Nauchnyj dialog. – 2019. – № 2. – S. 117–131.
9. Eremin, A. N. Ad'ektivnaya metonimiya v sovremennom russkom yazyke. Teoreticheskie osnovaniya i modeli realizacii : uch. posobie / A. N. Eremin, O. O. Petrova. – M. : FLINTA, 2019. – 98 s.
10. Apresyan, Yu. D. Izbrannye trudy / Yu. D. Apresyan. – M. : Shkola «Yazyki russkoj kul'tury. Vostochnaya literatura», 1995. – T. 1. Leksicheskaya semantika. – 472 s.
11. Novikov, A. L. Taksonomiya metonimii v russkom yazyke. Imena prilagatel'nye. Glagoly / A. L. Novikov // Vestnik RUDN. Ser. Lingvistika. – 2003. – № 4. – S. 61–66.